

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 121/07-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. mája 2007 predbežne prerokoval sťažnosť J. M., trvale bytom Ž., toho času bytom S., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 1, 2 a 3, čl. 22 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2, čl. 13 ods. 2 a 4 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina uznesením Odboru skráteného vyšetrovania Úradu justičnej a kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Žiline sp. zn. ČVS: ORP-998/1-OSV-Z1-2005 zo 14. apríla 2005, uznesením Okresnej prokuratúry Martin sp. zn. 1 Pn 2149/05 z 9. júna 2005, postupom Krajskej prokuratúry v Žiline č. k. 1 Kn 2112/05-27 z 9. septembra 2005 a postupmi Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. IV/2 Gn 4019/06-12 z 27. apríla 2006 a č. k. IV/2 Gn 4019/06-25 zo 14. júna 2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. M. o d m i e t a ako podanú oneskorene.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. apríla 2007 doručená sťažnosť J. M., trvale bytom Ž., toho času bytom S. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 1, 2 a 3 a čl. 22 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 2 ods. 2, čl. 13 ods. 2 a 4 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“), základného práva podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením Odboru skráteného vyšetovania Úradu justičnej a kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Žiline (ďalej len „odbor skráteného vyšetovania“) sp. zn. ČVS: ORP-998/1-OSV-Z1-2005 zo 14. apríla 2005, uznesením Okresnej prokuratúry Martin (ďalej len „okresná prokuratúra“) sp. zn. 1 Pn 2149/05 z 9. júna 2005, postupom Krajskej prokuratúry v Žiline (ďalej len „krajská prokuratúra“) č. k. 1 Kn 2112/05-27 z 9. septembra 2005 a postupmi Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) č. k. IV/2 Gn 4019/06-12 z 27. apríla 2006 a č. k. IV/2 Gn 4019/06-25 zo 14. júna 2006.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že je trestne stíhaný za trestný čin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 215 ods. 1 písm. a) Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 (ďalej len „Trestný zákon“) a trestný čin znásilnenia podľa § 241 ods. 1 a 2 písm. c) Trestného zákona. Podľa jeho vyjadrenia obvinenie za uvedené trestné činy mu bolo vznesené 16. januára 2004 a 22. marca 2004. Sťažovateľ uviedol, že na základe uznesenia okresného súdu sp. zn. 1 Tp 7/04 z 19. januára 2004 bol vzatý do väzby z dôvodov podľa § 67 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005 (ďalej len „Trestný poriadok“). Podľa vyjadrenia sťažovateľa prokurátor príslušnej prokuratúry podal naňho 12. júla 2004 okresnému súdu obžalobu za trestné činy, za ktoré mu bolo vznesené obvinenie.

Sťažovateľ ďalej uviedol, že počas výkonu väzby požiadal Daňový úrad Žilina II (ďalej len „daňový úrad“) o oznámenie určitých skutočností. Sťažovateľ namietal, že 3. marca 2005 mu bola do Ústavu na výkon väzby Žilina (ďalej len „ústav“) doručená zásielka z daňového úradu. Zásielka však bola hneď na ďalší deň zaslaná okresnému súdu z dôvodu kontroly korešpondencie pri kolúznej väzbe. Podľa vyjadrenia sťažovateľa okresný súd 8. marca 2005 zásielku skontroloval a 9. marca 2005 mu bola doručená. Sťažovateľ ďalej uviedol, že uznesením okresného súdu sp. zn. 3 T 96/04 zo 17. marca 2005 boli dôvody jeho väzby zúžené tak, že dôvod podľa § 67 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku (kolúzna väzba) bol vypustený.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ podal trestné oznámenie na neznámeho páchatel'a, ktorý na okresnom súde podľa jeho názoru otvoril zásielku z daňového úradu protiprávne. Na základe uznesenia odboru skráteneho vyšetrovania sp. zn. ČVS: ORP-998/1-OSV-Z1-2005 zo 14. apríla 2005 bola táto vec odmietnutá. Sťažovateľ uviedol, že proti predmetnému uzneseniu podal sťažnosť, ale okresná prokuratúra ju uznesením sp. zn. 1 Pn 2149/05 z 9. júna 2005 ako nedôvodnú zamietla. Keďže sťažovateľ nebol spokojný s vybavením veci, podľa zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) požiadal krajskú prokuratúru o preskúmanie postupu odboru skráteneho vyšetrovania a okresnej prokuratúry. Krajská prokuratúra listom č. k. 1 Kn 2112/05-27 z 9. septembra 2005 vybavila sťažovateľov podnet a oznámila mu, že postup uvedených orgánov činných v trestnom konaní považuje za správny a jeho argumenty za neopodstatnené. Po vybavení podnetu krajskou prokuratúrou sťažovateľ požiadal generálnu prokuratúru o preskúmanie zákonnosti postupu orgánov skôr rozhodujúcich v danej veci. Generálna prokuratúra mu listom č. k. IV/2 Gn 4019/06-12 z 27. apríla 2006 oznámila, že postup krajskej prokuratúry, ako aj ďalší tomu predchádzajúci postup považuje za správny, a preto jeho podnet odložila. Sťažovateľ však nebol spokojný ani s takýmto prešetrením svojich podnetov, a preto sa opäť obrátil na generálnu prokuratúru. Na základe toho ho generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) listom č. k. IV/2 Gn 4019/06-25 zo 14. júna 2006 upovedomil o tom, že jeho podnet odkladá a v prípade, ak v budúcnosti nebude uvádzať nové skutočnosti, jeho podnety nebudú viac vybavované. Vzhľadom

na to sa sťažovateľ domnieval, že je potrebné generálnej prokuratúre ozrejmiť nové skutočnosti týkajúce sa danej veci a 12. októbra 2006 jej adresoval ďalšie podanie. Generálna prokuratúra na to reagovala listom č. k. IV/2 Gn 4019/06-33 z 20. marca 2007, v ktorom uviedla, že podanie neobsahuje nové skutočnosti, a tým ho považuje za vybavené.

Na základe uvedeného sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že postupom okresného súdu boli porušené jeho základné práva podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 1, 2 a 3 a čl. 22 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 2 ods. 2, čl. 13 ods. 2 a 4 a čl. 152 ods. 4 ústavy a právo podľa čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru a uznesením odboru skráteneho vyšetrovania sp. zn. ČVS: ORP-998/1-OSV-Z1-2005 zo 14. apríla 2005, uznesením okresnej prokuratúry sp. zn. 1 Pn 2149/05 z 9. júna 2005, listom o vybavení podnetu krajskej prokuratúry č. k. 1 Kn 2112/05-27 z 9. septembra 2005 a listami o vybavení podnetu generálnej prokuratúry č. k. IV/2 Gn 4019/06-12 z 27. apríla 2006 a č. k. IV/2 Gn 4019/06-25 zo 14. júna 2006 bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, namietané „rozhodnutia“ zrušil a vec vrátil odboru skráteneho vyšetrovania na ďalšie konanie, priznal mu primerané finančné zadosťučinenie v celkovej sume 600 000 Sk a náhradu trov právneho zastúpenia.

Sťažovateľ v žiadosti z 10. apríla 2007 doručenej ústavnému súdu 12. apríla 2007 žiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, čo odôvodnil svojou nepriaznivou finančnou situáciou.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Pri prerokovaní sťažnosti ústavný súd skúmal, či sťažnosť bola podaná v zákonom stanovenej lehote. Už na predbežnom prerokovaní ústavný súd zistil, že sťažnosť v takejto lehote nebola podaná, a preto ju odmietol ako podanú oneskorene.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde možno sťažnosť podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu.

Ústavný súd napr. v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 22/02 uviedol, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti. Jednou zo zákonných podmienok pre prijatie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, teda v lehote dvoch mesiacov od kvalifikovanej právnej skutočnosti.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh ústavný súd zistil, že k porušeniu základného práva na listové tajomstvo, ako aj ďalších označených práv malo dôjsť 8. marca 2005 postupom okresného súdu v súvislosti s kontrolou došlej korešpondencie sťažovateľa v ústave,

v ktorom vykonával väzbu. V tomto čase bol sťažovateľ vo väzbe z dôvodov uvedených v § 67 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku (kolúzna väzba a preventívna väzba). Dôvod kolúznej väzby sťažovateľovi odpadol až na základe uznesenia okresného súdu sp. zn. 3 T 96/04 zo 17. marca 2005. Po tom, čo bola sťažovateľovi 9. marca 2005 doručená predtým skontrolovaná zásielka z daňového úradu, sťažovateľ podal trestné oznámenie na neznámeho páchatel'a – zamestnanca okresného súdu, ktorý podľa jeho názoru protiprávne túto zásielku otvoril, čím sa dopustil trestného činu. Toto trestné oznámenie bolo uznesením odboru skráteného vyšetrovania zo 14. apríla 2005 odmietnuté, pričom túto skutočnosť na základe sťažovateľom podanej sťažnosti 9. júna 2005 potvrdila aj okresná prokuratúra. V dôsledku sťažovateľom podaného podnetu sa danou trestnou vecou zaoberala aj krajská prokuratúra, ktorá mu svoje stanovisko oznámila listom z 9. septembra 2005. Keďže sťažovateľ nebol spokojný s vybavením podnetu krajskou prokuratúrou, obrátil sa na generálnu prokuratúru, ktorá mu listami z 27. apríla 2006 a 14. júna 2006 oznámila, že jeho podnet odkladá, pretože sa stotožnila so zákonnosťou postupu orgánov rozhodujúcich v danej veci. Napokon sa sťažovateľ ďalším podaním adresovaným generálnej prokuratúre domáhal preskúmania zákonnosti vybavenia svojho skoršieho podnetu. V tejto súvislosti mu generálna prokuratúra listom č. k. IV/2 Gn 4019/06-33 z 20. marca 2007 oznámila: „*Takéto vybavenie podnetu už nie je možné preskúmať žiadnym zákonným spôsobom, jedine za predpokladu, že Váš podnet bude obsahovať nové skutočnosti.*“ Vzhľadom na to, že generálna prokuratúra posúdila, že podnety sťažovateľ'a neobsahujú nové skutočnosti, neboli ani vybavené.

Keďže ústavný súd je v súlade s ustanovením § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania a sťažovateľ v petite sťažnosti nenamietal porušenie označených práv aj listom generálnej prokuratúry č. k. IV/2 Gn 4019/06-33 z 20. marca 2007, ako aj vzhľadom na to, že v danom prípade lehotu na podanie sťažnosti nemožno odvíjať odo dňa doručenia tohto upovedomenia sťažovateľovi z dôvodu, že už nešlo o vybavenie jeho podnetov v merite veci, pre ústavný súd bolo z hľadiska včasnosti podania sťažnosti podstatné a určujúce vybavenie sťažovateľovho podnetu listom generálnej prokuratúry č. k. IV/2 Gn 4019/06-25 zo 14. júna 2006.

Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že sťažovateľ namietal uvedené skutočnosti, a tým aj porušenie označených práv v sťažnosti z 10. apríla 2007 doručenej ústavnému súdu 12. apríla 2007. Je nepochybné, že orgánom verejnej moci, ktorý ako posledný preskúmal v merite veci sťažovateľove námietky týkajúce sa otvorenia jemu adresovanej zásielky počas kolúznej väzby okresným súdom 8. marca 2005, bola generálna prokuratúra. Tá mu svoje stanovisko oznámila listom č. k. IV/2 Gn 4019/06-25 zo 14. júna 2006, v ktorom uviedla, že postup vo veci konajúcich orgánov považuje za zákonný, a preto jeho podnet odložila. Ústavný súd zistil, že predmetné upovedomenie generálnej prokuratúry bolo za účelom doručenia sťažovateľovi odoslané na poštovú prepravu obyčajnou zásielkou 20. júna 2006. Ústavný súd konštatuje, že je nepochybné, že o tomto upovedomení sťažovateľ musel mať vedomosť už 12. októbra 2006, čo vyplýva z upovedomenia generálnej prokuratúry č. k. IV/2 Gn 4019/06-33 z 20. marca 2007, v ktorom reagovala aj na podanie sťažovateľa z 12. októbra 2006, ktorým žiadal preskúmať zákonnosť vybavenia podnetu generálnou prokuratúrou práve zo 14. júna 2006.

Vzhľadom na to, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je časovo obmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti, a s prihliadnutím na uvedené skutočnosti, ako aj so zreteľom na deň doručenia sťažnosti ústavnému súdu, ústavný súd považoval za dostatočne preukázané podanie sťažnosti po uplynutí zákonom stanovenej dvojmesačnej lehoty (obdobne napr. III. ÚS 301/04, III. ÚS 315/05, III. ÚS 215/06). Keďže zmeškanie lehoty na podanie ústavnej sťažnosti nemožno odpustiť, ústavný súd sťažnosť odmietol ako podanú oneskorene.

Keďže ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho návrhom o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, ako aj jeho žiadosťou o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. mája 2007